

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА І ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА

для студентів

спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми Видавнича справа та редагування
освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1652/20
ЖЦ
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 20 р.

Київ – 2020

Розробник: Кашуба Наталія Вікторівна, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, старший викладач

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 31 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
«01» вересня 2020 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	профільна	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	90	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	2	1
Обсяг годин, в тому числі:	60	30
Аудиторні	28	14
Модульний контроль	4	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	28	14
Форма семестрового контролю	-	-

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	профільна	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	90	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	45
Аудиторні	22	20
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	21	21
Форма семестрового контролю	-	-

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	90
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	+
Самостійна робота	12
Підготовка і складання модульного контролю	30
Форма семестрового контролю	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Сучасна українська мова і практична стилістика” є оволодіння студентами знаннями про основи практичної стилістики української мови, формування вміння і навички у доборі стилістичних ресурсів відповідно до ситуації мовлення з дотриманням етикетних норм спілкування у писемному та усному мовленні.

Завданнями навчальної дисципліни “Сучасна українська мова і практична стилістика” є систематизація і поглиблення знань про мовну систему із залученням додаткових теоретичних відомостей з практичної стилістики, культури мовлення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути такі **компетентності**:

- знати мовні норми, принципи організації мовного матеріалу щодо його комунікативних властивостей;
- розуміти основні теоретичні засади стилістики і культури мовлення, наукового обґрунтування категорії літературної норми на всіх рівнях мовної системи;
- удосконалювати писемне та усне мовлення;
- формувати у студентів стійкі практичні навички стилістичного аналізу текстів;
- складати та редагувати тексти, вести листування, бесіду, переговори, впевнено поводити себе в професійній сфері спілкування;
- висловлювати думки відповідно до норм літературної мови, знаходити найдоцільніші мовленнєві засоби;
- оперувати принципами грамотного, стилістично мотивованого моделювання текстів у межах заданого стилю;
- аналізувати та оцінювати якість текстів різних стилів, формулювати та обґрунтовувати власну думку щодо правильності вибору мовних одиниць у відповідності із стилем мовлення;
- вміти продемонструвати набуті знання під час обговорення, виступу з презентацією чи повідомленням на обрану тему.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть володіти знаннями про:

- основні комунікативні якості мовлення; стилістично-виражальні функції мовних одиниць;
- норми української мови; причини відхилення від них; принципи та правила української орфоєпії, орфографії, пунктуації; типи основних орфограм; правила переносу та географічного скорочення слів;
- сфери використання, призначення основних функціональних стилів мовлення, їх фонетичні, інтонаційні, лексичні, морфологічні, синтаксичні особливості;
- **визначати:**
 - засоби, за допомогою яких твориться звуковий фон тексту;
 - типи переносних значень, з'ясовувати їх стильове забарвлення;
 - ознаки власне українських слів, їх стилістичні функції в тексті;
 - стилістичну роль діалектизмів у художніх творах;
- **знаходити і розпізнавати** тропи, багатозначні слова, синоніми, антоніми, слова-омоніми в контекстуальному оточенні;
- **дотримуватися** норм літературної вимови голосних і приголосних в українських і запозичених словах;
- **розрізняти:**
 - види письма; урочисте, ввічливе, офіційне, інтимно-ласкаве, фамільярне, гумористичне, сатиричне мовлення;
 - науково-навчальний і науково-популярний різновиди наукового стилю;
- **аналізувати:**
 - еталонні зразки усного мовлення з погляду дотримання мовних норм;
 - засоби ритмомелодики розмовного стилю;
 - тексти, стилістичний ефект яких створюється артикуляційними ознаками звуків;
 - тексти художніх творів із зразками народної етимології;
 - тексти щодо правильності вживання прийменників, сполучників і сполучних слів;
 - виражальні можливості простих ускладнених та складних речень у текстах різних стилів;
- **досліджувати:**
 - мовний матеріал з погляду його стилістичної приналежності;
- **виконувати:**
 - пошукове дослідження, користуючись словником-довідником з культури української мови;
 - фонетичний, лексичний, морфемний, словотворчий, морфологічний, синтаксичний, стилістичний аналіз;
- **використовувати** правильно і раціонально різні типи словників, у т.ч. електронні, довідкові видання;
- **складати** план, тези, **писати** конспекти статті, реферат чи повідомлення на визначену тему; твір-мініатюру, роздум-спростування тощо;

- **перекладати** текст українською мовою, дотримуючись правил евфонічності; уникаючи калькування;
- **володіти** прийомами вдосконалення й редагування текстів; **редагувати** текст з орфографічними, стилістичними помилками, застосовувати можливості комп'ютерних текстових редакторів;
- **створювати** тексти різних функціонально-сміслових типів, стилів і жанрів, ураховуючи виражальні можливості самостійних та службових слів; усні й письмові висловлювання на певну соціокультурну тему;
- **укладати** тематичний словник термінів до кожного з модулів.

4. Структура навчальної дисципліни 1 курс 1 – 2 семестр

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					
лекції		практичні	семінари	підсумковий контроль	індивідуальні	самостійна робота	
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Вступ. Загальні відомості про українську мову							
Тема 1. Вступ. Українська мова серед інших мов світу. Форми української національної мови. Основні етапи розвитку сучасної української мови.	12	4	2				6
Тема 2. Мова і суспільство. Мова і мислення. Функції мови і мовлення. Типи мовлення.	16	4	4				8
Модульна контрольна робота	2				2		
Разом за змістовим модулем	30	8	6		2		14
Змістовий модуль 2. Практична стилістика як мовознавча дисципліна							
Тема 1. Стилiстика. Практична стилістика як мовознавча дисципліна. Предмет і основні завдання курсу. Зв'язок з іншими філологічними дисциплінами.	14	4	2				8
Тема 2. Стилiстика. Основні поняття практичної стилістики. Мовна норма і стиль.	14	4	4				6
Модульна контрольна робота	2				2		
Разом за змістовим модулем	30	8	6		2		14
Змістовий модуль 3. Стилiстика і культура мовлення. Стилi мовлення							
Тема 1. Функціональні стилі мовлення: підстилi, комунікативна мета, сфера реалізації мовних засобів, форми, специфіка.	20	6	4				10

Тема 2. Поняття про культуру мови. Практична риторика.	8	2	2				4
Модульна контрольна робота	2				2		
Разом за змістовим модулем	30	8	6		2		14
<i>Усього годин</i>	90	24	18		6		42

4. Структура навчальної дисципліни 2 курс 3 - 4 семестр

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	у тому числі						
	Усього	лекції	практичні	семінари	підсумковий контроль	індивідуальні	самостійна робота
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 4. Стилiстичне використання одиниць мови							
Тема 1. Стилiстичне використання лексичного складу української мови	13	4	2				7
Тема 2. Етимологія. Стилiстичні можливості внутрішньої форми слова	8	2	2				4
Тема 3. Стилiстичне використання української фразеології	12	4	2				6
Тема 4. Стилiстична характеристика словотвірних засобів	10	4	2				4
Модульний контроль	2				2		
Разом за змістовим модулем	45	14	8		2		21
Змістовий модуль 5. Морфологічні ресурси стилістики							
Тема 1. Стилiстична характеристика морфологічних засобів мови	12	4	2				6
Тема 2. Стилiстичні особливості дієслівних форм	11	4		2			5
Модульний контроль	2				2		
Тема 3. Стилiстичні можливості службових частин мови	18	4	2	2			10
Модульний контроль	2				2		
Разом за змістовим модулем	45	12	4	4	4		21
<i>Усього годин</i>	90	26	12	4	6		42

4. Структура навчальної дисципліни 3 курс 5 семестр

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт							
	денна форма							
	Усього	у тому числі						
		лекції	практичні	семінари	підсумковий контроль	індивідуальні	самостійна робота	сем. контроль
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 7. Синтаксичні засоби стилістики								
Тема 1. Синтаксичні засоби і стилі української мови	14	6	4				4	
Тема 2. Стилiстичнi можливостi окремих синтаксичних категорiй	6	4	2					
Модульний контроль	2				2			
Разом за змістовим модулем	22	10	6		2		4	
Змістовий модуль 8. Стилiстичний потенцiал сучасної української мови								
Тема 1. Стилiстичнi фiгури	10	6	2				2	
Тема 2. Фоностилістика	8	4	2				2	
Модульний контроль	2				2			
Разом за змістовим модулем	20	10	4		2		4	
Змістовий модуль 9. Стилiвi рiзновиди сучасної української мови								
Тема 1. Композиція та архітектоніка тексту	8	4	2				2	
Тема 2. Стилiстичний аналіз тексту	8	4	2				2	
Модульний контроль	2				2			
Підготовка і складання модульного контролю	30							30
Разом за змістовим модулем	48	8	4		2		4	30
	90	28	14		6		12	30

5. Програма навчальної дисципліни

1 курс 1 семестр

Змістовий модуль 1. Вступ. Загальні відомості про українську мову.

Тема 1. Вступ. Українська мова серед інших мов світу. Форми української національної мови. Основні етапи розвитку сучасної української мови.

Сучасна українська літературна мова – державна мова України, мова міжнаціонального спілкування народів України. Короткі відомості з історії становлення сучасної української мови. Проблеми походження української мови: концепції зародження і розвитку української мови як окремої слов'янської мови. Її зв'язки з іншими слов'янськими мовами.

Основні поняття: літературна мова, соціолінгвістика, мовна політика, мовна сім'я, теорії походження мови.

Тема 2. Мова і суспільство. Мова і мислення. Функції мови і мовлення. Типи мовлення.

Поняття про мову як суспільне явище. Національна і мовна політика в Україні. Функції мови. Соціальні функції української мови. Мова і мовлення в житті людини.

Основні поняття: етнос, функції мови: комунікативна, мислетворча, експресивна, пізнавальна, ідентифікаційна, номінативна, естетична; типи мовлення.

Рекомендовані джерела

Основна: 1,4.

Додаткова: 3, 7, 11.

Змістовий модуль 2. Вступ. Практична стилістика як мовознавча дисципліна

Тема 1. Вступ. Практична стилістика як мовознавча дисципліна. Предмет і основні завдання курсу. Зв'язок з іншими філологічними дисциплінами.

Практична стилістика як розділ стилістики. Формування знань про предмет вивчення та завдання стилістики, про зв'язок стилістики з іншими розділами

мовознавчої науки та практичне значення стилістики, а також багатство мовних особливостей та стилістичні ресурси різних рівнів мови.

Основні поняття: практична і функціональна стилістика, предмет курсу, завдання курсу, методи дослідження, функціональний стиль, синоніміка і варіативність мовних засобів, комунікативна доцільність.

Тема 2. Стилiстика. Основні поняття практичної стилістики. Мовна норма і стиль.

Основні поняття практичної стилістики: стиль, норма, конотація, експресія. Основні характеристики стилістичної норми, тенденції її розвитку. Стилiстична норма і стилістична помилка. Типи помилок у мовленні. Шляхи їх подолання.

Основні поняття: літературна норма, варіативність, стилістична помилка, норми української літературної мови.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3, 5.

Додаткова: 1, 2, 6, 8.

1 курс 2 семестр

Змістовий модуль 3. Стилiстика і культура мовлення. Стилi мовлення

Тема 1. Функціональні стилі мовлення: підстилi, комунікативна мета, сфера реалізації мовних засобів, форми, специфіка.

Загальна характеристика функціональних стилів сучасної української мови. Стилi сучасної української літературної мови. Підстилi як вияв стилю. Характеристика функціональних стилів. Поняття про експресивні та індивідуальні стилі.

Основні поняття: стиль, функціональні стилі: офіційно-діловий, науковий та його підстилi, публіцистичний, художній, конфесійний, розмовний, епістолярний.

Тема 2. Поняття про культуру мовлення. Практична риторика.

Культура мовлення і письмо. Культура побутового мовлення. Культура мовлення фахівця видавничої галузі. Вдосконалення мовлення – актуальна

проблема нашого часу. Видатні діячі науки й культури про культуру мовлення. Практична риторика.

Основні поняття: культура мовлення, ознаки культури мовлення, правила культури мовлення та етика спілкування, риторика, практична риторика.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 2, 7, 8, 11.

2 курс 3 семестр

Змістовий модуль 4. Стилiстичне використання одиниць мови

Тема 1. Стилiстичне використання лексичного складу української мови

Лексика із стилістичного погляду. Загальноживана (стилiстично нейтральна) і стилістично забарвлена лексика. Книжна лексика (офіційна, науково-термінологічна, професійно-виробнича, суспільно-політична) і усно-розмовна (розмовна, просторічна, діалектна лексика, жаргонізми, вульгаризми). Мовні й стилістичні функції термінів, професіоналізмів, жаргонізмів та арготизмів. Роль діалектизмів, розмовної та просторічної лексики в різних стилях мови. Лексика за походженням та їх стилістичні можливості.

Основні поняття: лексика, лексичне значення слова, лексикологія, лексичне явище, полісемія, синонімія, антонімія, паронімія, омонімія, метафора, терміни, професіоналізми, канцеляризми, мовні штампи, лексичні діалектизми, власне українські слова, іншомовна лексика.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 4, 5.

Додаткова: 6, 9, 10, 11.

Тема 2. Етимологія. Стилiстичні можливості внутрішньої форми слова

Етимологія, походження слів. Зіставлення слів української мови зі спорідненими словами своєї мови, зі словами іншомовних мов, які перебувають у ближчій чи дальшій спорідненості. Використання етимології як засіб привернення

уваги до слова із зображувальною, композиційною, емоційно-експресивною метою.

Основні поняття: етимологія, власне етимологія слова, деетимологія, народна етимологія.

Рекомендовані джерела

Основна: 3, 4.

Додаткова: 9, 10.

Тема 3. Стилiстичне використання української фразеологiї

Типи фразеологiзмiв. Стилiстичнi можливостi фразеологiзмiв: образнiсть, фразеологiчнi синонiми та антонiми, мiжмовнi фразеологiчнi вiдповiдники. Багатозначнiсть стiйких сполучень.

Стилiстичнi функцiї фразеологiчних одиниць. Емоцiйно-експресивна та функцiонально-стилiвова характеристика фразеологiзмiв. Фразеологiя науково-технiчного та офiцiйно-дiлового рiзновидiв мовлення. Використання фразеологiзмiв в рiзних стилях мови. Помилки, зумовленi вживанням фразеологiчних зворотiв.

Основні поняття: фразеологiзми, мовнi клiше, iдiома, крилатi вислови, прислiв'я, приказки.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 5.

Додаткова: 9, 10, 11.

Тема 4. Стилiстична характеристика словотвiрних засобiв

Стилiстичнi можливостi словотвору. Способи словотвору: морфологiчнi та неморфологiчнi. Стилiстичне забарвлення афiксiв. Осново- i словоскладання як засiб стилiзацiї. Основнi стилiстичнi засоби словотвору та використання їх у рiзних функцiональних стилях сучасної української мови. Словоскладання i його стилiстичнi функцiї. Абрeвiатури, межi їх поширення, доцiльнiсть використання у рiзних стилях. Стилiстичнi конотацiї, що виникають як результат афiксального словотворення.

Основні поняття: словотвір, способи словотвору, морфологічні та неморфологічні способи, афікси. словотвір, твірна основа.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 5.

Додаткова: 2, 6, 10.

2 курс 4 семестр

Змістовий модуль 5. Морфологічні ресурси стилістики

Тема 1. Стилiстична характеристика морфологічних засобів мови

Морфологічні засоби стилістики української мови. Окремі стилістичні ресурси морфології. Стилiстичне використання якісних, відносних, присвійних прикметників, повних і коротких форм. Прикметник – епітет. Стилiстичні можливості категорій роду, числа і відмінка іменних частин мови. Стилiстичні опозиції варіантних форм відмінків. Стилiстичні функції займенників.

Основні поняття: повнозначні частини мови, граматична категорія, морфологічні синоніми.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 4, 5.

Додаткова: 6, 10, 11.

Тема 2. Стилiстичні особливості дієслівних форм

Стилiстичні можливості граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дієслів.

Основні поняття: повнозначні частини мови, граматична категорія, морфологічні синоніми.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 4, 5.

Додаткова: 6, 10, 11.

Тема 3. Стилiстичні можливості службових частин мови

Використання морфологічних ресурсів службових частин мови у практичній стилістиці. Участь прийменників, сполучників, часток у творенні стилістичних фігур. Правильне вживання вигуків у різних стилях мовлення.

Основні поняття: службові частини мови: прийменник, сполучник, частка, вигук, звуконаслідувальні слова.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 5.

Додаткова: 9, 10, 11.

3 курс 5 семестр

Змістовий модуль 7. Синтаксичні засоби стилістики

Тема 1. Синтаксичні засоби і стилі української мови

Стилістичні можливості простого та складного речення. Своєрідність використання односкладних речень. Стилістичні функції модальних різновидів речень. Порядок слів з погляду стилістики. Стилістичні ресурси простого ускладненого речення: однорідні члени речення, відокремлені члени речення, звертання, вставні та вставлені конструкції. Синонімія різних типів складних речень. Особливості будови складного речення в науковому стилі. Типи складних речень, що переважають у наукових текстах. Зіставна характеристика простих та складних речень в офіційно-ділових матеріалах. Складне речення в публіцистиці, художньому та розмовному стилі.

Основні поняття: речення та його види, основні типи складних речень, їх структурні особливості, пунктуація у безсполучникових, складносурядних, складнопідрядних та багатокomпонентних складних реченнях.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 3, 5.

Додаткова: 9, 10, 11.

Тема 2. Стилістичні можливості окремих синтаксичних категорій

Стилістичні функції прямої, невластиве прямої мови, авторське введення. Форма передачі чужого мовлення, структурні особливості, пунктуація.

Особливості стилістичного вживання конструкцій з чужим мовленням. Пряма й непряма мова в тексті.

Основні поняття: пряма, непряма мова, невласне пряма мова, авторське введення.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 3, 5.

Додаткова: 9, 10, 11.

Змістовий модуль 8. Стилiстичний потенцiал сучасної української мови

Тема 1. Стилiстичні фігури

Синтаксична характеристика та стилістичні можливості стилістичних фігур. Стилiстичні фігури в нехудожніх та художніх текстах. Використання фігур як засобу логічного виділення та впорядкування, як прийому посилення емоційно-експресивних можливостей викладу.

Основні поняття: стилістичні фігури синтаксису, поетичний синтаксис; анафора, епіфора, кільце, стик, парцеляція, лейтмотив, риторичні фігури (звертання, оклик, питання, заперечення), рефрен.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 6, 10, 11.

Тема 2. Фоностилiстика

Предмет і завдання фоностилiстики. Фонетичні засоби художньої виразності. Стилiстичні можливості фонетики. Поняття фонем. Основні функції фонем. Предмет і завдання фонології. Значення звукової організації мовлення. Звукопис в художньому мовленні. Експресивні властивості звуків мови. Явища поетичної фонетики (звукопис, ритміка вірша, асонанс, алітерація, рима та інше).

Основні поняття: фонологія, фоностилiстика, фонетичні явища, засоби милозвучності, звукопис, ритміка вірша, асонанс, алітерація, рима.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 5.

Додаткова: 2, 11.

Змістовий модуль 9. Стилєві різновиди сучасної української мови

Тема 1. Композиція та архітектоніка тексту

Текст та його особливості. Спроби конструювання тексту за заданими стилєвими і стилістичними параметрами. Спостереження над графіко-фонетичною організацією текстів різних стилєв.

Основні поняття: складні синтаксичні конструкції; складне синтаксичне ціле; семантичні, лексичні, морфологічні, синтаксичні, ритмомелодійні засоби поєднання речень у складне синтаксичне ціле.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 4, 5, 6.

Тема 2. Стилістичний аналіз тексту

Аналіз текстів: фонетико-стилєстичний, лексико-стилєстичний, словотвірно-стилєстичний, морфолого-стилєстичний аналізу художнього тексту. Семантико-стилєстичний аналіз текстів усіх стилєв на виявлення стилєстичних функцій дієслівних, іменникових, прикметникових, займенникових форм.

Основні поняття: стилістичний аналіз різних типів текстів, схеми стилістичного аналізу

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 4, 5, 6.

6. Контроль навчальних досягнень

Оцінювання результатів з предмету “Сучасна українська мова і практична стилістика” української мови здійснюється на основі функціонального підходу, який насамперед має забезпечити студентам уміння ефективно користуватися мовою як засобом пізнання, комунікації; високу мовну культуру особистості; сприяти формуванню громадянської позиції, національної самосвідомості.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом та виконанням практичних завдань здійснюється за 12 бальною системою оцінювання.

Обов'язковим є виконання письмового підсумкового тестування вкінці кожного змістового модуля.

Виведення підсумкового (семестрового) бала

Підсумковий бал ставиться в кінці кожного семестру. Він узагальнено відображає знання студента з мови.

Контрольна перевірка здійснюється фронтально або індивідуально.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів за модуль I та IV (профільні дисципліни)

Рівні навчальних досягнень	Бал	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Початковий	1	Студент може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку.
	3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
Середній	4	Студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснення викладача, повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком.
Достатній	7	Студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні дії.
	8	Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, застосовувати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації.
Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає

		окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Визначає програму особистої пізнавальної діяльності; самостійно оцінює
	12	Студент має систематичні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляти власне ставлення до неї. Розвиває свої обдарування і нахили.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Критерії і норми оцінювання навчальної діяльності студентів на практичних заняттях і виконання самостійної роботи

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Висока активність на ПЗ і достатньо високий рівень самостійної підготовки.
7-8	Достатня активність на ПЗ та достатній рівень самостійної підготовки, проте студент допускає неточності при формулюванні певних положень, негрубі помилки при виконанні лінгвістичних вправ
5-6	Середня активність на ПЗ і середній рівень самостійної підготовки, студент допускає неточності при формулюванні певних положень, грубі помилки при виконанні лінгвістичних вправ
3-4	Низька активність на ПЗ і низький рівень самостійної підготовки, студент допускає низку грубих помилок, низький рівень знань теоретичного матеріалу.
1-2	Пасивна поведінка студента на ПЗ і відсутність будь-якої самостійної підготовки, репродуктивне списування текстів навчального матеріалу або його запису після колективного опрацювання навчального матеріалу

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля у вигляді тестових завдань та практичної частини.

6.4. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

1 курс 1 – 2 семестр

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ. Українська мова серед інших мов світу. Форми української національної мови. Основні етапи розвитку сучасної української мови (6 год.)

- Проаналізувати матеріал хрестоматії «Історія української мови» про різні підходи на походження і розвиток української мови. Тезисно представити публікації.

Тема 2. Мова і суспільство. Мова і мислення. Функції мови і мовлення. Типи мовлення (8 год.)

- Доберіть тексти різних типів мовлення, проаналізуйте структурні ознаки текстів та визначте теми й основну думку текстів.
- Доберіть різні типи текстів за емоційним забарвленням.

Змістовий модуль 2.

Тема 1. Вступ. Практична стилістика як мовознавча дисципліна. Предмет і основні завдання курсу. Зв'язок з іншими філологічними дисциплінами (8 год.)

- Складіть карту знань структура стилістики, визначте основні завдання підрозділів.

Тема 2. Стилiстика. Основні поняття практичної стилістики. Мовна норма і стиль (6 год.)

- Укладіть словник із основними термінами теми. Знайдіть тексти із порушенням мовних норм, відредагуйте тексти.

Змістовий модуль 3.

Тема 1. Функціональні стилі мовлення: підстилi, комунікативна мета, сфера реалізації мовних засобів, форми, специфіка (10 год.)

- Виписати зразки різних стилів мовлення й проаналізувати їх.

Тема 2. Поняття про культуру мовлення. Практична риторика (4 год.)

- Скласти 10 речень із дотриманням вимог милозвучності.
- Виконати вправу 45 (за посіб. О. М. Авраменка, с. 44).

2 курс 3 - 4 семестр

Змістовий модуль 4.

Тема 1. Багатозначність як стилістичний засіб (7 год.)

- Проаналізувати теоретичний матеріал і систему вправ із визначеної теми (за посіб. М.Я.Плющ С.184, впр.427 (1)).
- Виконати практичні завдання (за посіб. Н.Д. Бабич, с. 72 - 73, завдання 40 (5 речень), завдання 42 (5 речень), завдання 50, с. 77).

Тема 2. Стилiстичнi можливостi внутрiшньої форми слова (4 год.)

- Написати твір-мініатюру на тему: «Троянди й виноград – красиве і корисне» (М. Рильський).
- Виписати провідні орфоепічні норми сучасної української літературної мови, навести приклади.

Тема 3. Джерела літературної фразеології. Фольклорні та народнопоетичні фразеологізми (6 год.)

- Відредагуйте фразеологізми і речення з ними: терпіння луснуло, в кінці кінців, залишитися в дурнях, бреше і не червоніє, вселяти надію, в порядку речей, всіх благ, кидатися в очі, кинути погляд, куди очі дивляться, не в обідю будь сказано, ні гугу (або ні звука), для видимості.

Тема 4. Словотвірні засоби сучасної української мови (4 год.)

- Виписати із творів М. Коцюбинського 10 речень із словами, що мають емоційно-забарвлені суфікси.
- Виконати впр. 100 (за посіб. О. М. Авраменка, с. 94).

Змістовий модуль 5.

Тема 1. Стилiстичнi можливостi числiвникiв, займенникiв (6 год.)

- Відредагуйте речення з числівниками.
- Складіть або доберіть із фахової літератури речення з поданими займенниками і однозвучними з ними словами:

а) сполучником і займенником: абищо - аби що, абичий - аби чий, абиякий – аби який, абихто - аби хто.

б) прислівником і займенником: дечий - де чий, деякий - де який, дехто - де хто.

Тема 2. Стилiстичнi особливостi дiєслiвних форм (5 год.)

- Складiть власний твiр-роздум про красу природи, використавши рiзнi форми дiєслова, що мали б емоцiйно-експресивне забарвлення.

- Виконати впр. 167 (за посiб. О.М. Авраменка).

Тема 3. Стилiстичнi можливостi вигукiв (10 год.)

- Випишiть з текстiв рiзних стилiв 10 речень, в яких представленi рiзнi стилiстичнi функцiї вигукiв i звуконаслiдувань.

- Виконати впр. 115 (за посiб. Н.Д. Бабич).

3 курс 5 семестр

Змiстовий модуль 6.

Тема 1. Стилiстичнi можливостi речень з рiзними видами зв'язку (4 год.)

- Виписати з рiзностильових текстiв по одному прикладу на кожен рiзновид модальних речень, проаналiзувати їх стилiстичну роль.

- Виписати складнi речення з рiзними видами зв'язку з поетичної спадщини Т. Г. Шевченка.

Змiстовий модуль 7.

Тема 1. Стилiстичнi фiгури у текстах художнього стилю (2 год.)

- Виписати з поетичних текстiв зразки використання таких фiгур, як анафора, епiфора, паралелiзм, повтор, парцеляцiя, асиндетон, градацiя.

Тема 2. Експресивнi властивостi звукiв мови (2 год.)

- Наведiть приклади гаплогiї, какофонiї, дисонансу, зiяння як фонетичних засобiв художньої виразностi.

- Виконати впр. 5, 6 (за посiб. Л. В. Кравець, С. 9 - 11).

Змiстовий модуль 8.

Тема 1. Стилiстичний аналіз текстiв (2 год.)

- Виконати впр. 13 - 15 (за посiб. Л. В. Кравець, С. 186 - 187).

Тема 2. Стилiстичнi можливостi текстiв книжного стилю (2 год.)

- Виконати впр. 1 - 4 (за посiб. Л. В. Кравець, С. 177 - 180).

6.5. Форми проведення семестрового контролю: іспит

- Форма проведення: письмова. Екзамен у формі письмового тестування з практичним завданням. Максимальна кількість балів: 40 балів. Критерії оцінювання: тестування — 22 бали (запропоновано 16 завдань з однією правильною відповіддю (всього 16 балів), 2 завдання з кількома правильними відповідями – по 2 бали (всього 4 бали) та 2 завдання на встановлення відповідності – по 1 балу (всього 2 бали). Практичне завдання — 18 балів (стилістичний аналіз тексту).

Практичне завдання – 18 балів:

- правильно виконаний стилістичний аналіз тексту

1	Стиль	2 бали
2	Підстиль і сфера вживання (спілкування)	2 бали
3.	Тип мовлення за характером мовленнєвої діяльності співрозмовників (розповідь, опис, міркування)	2 бали
4.	Загальний лінгвістичний коментар (ознаки стилю, типові мовні засоби, словникове тлумачення незрозумілих та іншомовних слів, спеціальних висловів тощо)	2 бали
5.	Характеристика лексики з погляду сфери вживання, активності / пасивності, визначення ролі лексичних засобів у тексті	2 бали
6.	Стилістичні функції та прийоми введення у текст термінів	2 бали
7.	Загальні зауваження про граматичні особливості тексту (аналіз специфічних граматичних форм і синтаксичних конструкцій, їх стилістична функція)	2 бали
8.	Засоби зв'язку тексту	2 бали
9.	Висновок	2 бали

6.6. Орієнтовний перелік питань до семестрового контролю

1. Стилістика як лінгвістична дисципліна. Основні поняття і проблематика стилістики.
2. Основні розділи і методи стилістики. Основні напрямки стилістичних досліджень.
3. Стилістична система сучасної української літературної мови.
4. Лінгвістичні та екстралінгвістичні (позамовні) характеристики функціонального стилю.
5. Функціональний стиль і мовна норма. Співвідношення функціональних стилів і жанрів.
6. Класифікація стилів сучасної української літературної мови.
7. Особливості наукового та офіційно-ділового стилів сучасної української літературної мови.
8. Визначальні особливості художнього стилю сучасної української літературної мови.
9. Особливості публіцистичного стилю сучасної української літературної мови.

10. Основні ознаки та мовні особливості розмовного стилю.
 11. Офіційно-діловий стиль і його підстили. Основні стилістичні риси і способи їх вираження.
 12. Визначальні мовні засоби для формування наукового, публіцистичного, офіційно-ділового, розмовного та художнього стилів.
 13. Мовні особливості конфесійного стилю.
 14. Фоностилістика (графіко-фонетичні засоби стилістики).
 15. Лексичні засоби стилістики. Стилістичні функції слів з переносним значенням. Метафоризація та її різновиди.
 16. Стилістичні особливості синоніміки. Стилістичні функції перифразів.
 17. Сфера вживання омонімів у різних функціональних стилях.
 18. Парономазія як один із стилістичних прийомів.
 19. Стилістичне вживання та використання каламбурів.
 20. Роль антонімії в різних функціональних стилях.
 21. Антитеза та її роль у художніх текстах.
 22. Сфера вживання застарілої лексики, старослов'янізмів.
 23. Стилістичні функції неологізмів.
 24. Стилістичні функції діалектизмів та жаргонізмів.
 25. Стилістична класифікація фразеологізмів. Роль фразеології у різних стилях.
 26. Крилаті слова та афоризми, їх стилістична роль.
 27. Характерні евфонічні тенденції сучасної української літературної мови.
 28. Стилістичні можливості словотворення.
 29. Стилістичні можливості використання іменників та його граматичних форм.
 30. Стилістичні можливості простих і складних (аналітичних) форм, ступенів порівняння прикметників.
 31. Стилістична характеристика варіантних форм числівника, слів числового значення.
 32. Займенник. Використання займенника у різних стилях мовлення.
 33. Стилістика дієслова. Місце дієслова у різних стилях мовлення.
 34. Стилістичні особливості використання неповнозначних частин мови.
 35. Стилістичний синтаксис. Стилістичні властивості головних та другорядних членів речення.
 36. Стилістичні можливості простого речення.
 37. Стилістичні можливості складного речення.
 38. Період та його стилістичне використання.
- Культура мовлення як предмет вивчення. Теоретичний і практичний аспект поняття «культура мовлення».

3 курс 5 семестр

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 7		Модуль 8		Модуль 9	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	5	5	5	5	4	4
2. Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2	2	2
3. Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20
4. Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			63		62		61
Максимальна кількість балів	186						
Розрахунок коефіцієнта	3,1						

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100	Відмінно
B	82–89	Дуже добре
C	75–81	Добре
D	69–74	Задовільно
E	60–68	Достатньо
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сучасна українська мова та практична стилістика»

1 курс 1 – 2 семестр Разом – 90 годин, з них: лекцій – 24 години, практичних занять – 18 годин, самостійна робота – 42 год., підсумковий контроль – 6 годин.

Тижні	Теми лекційних занять	Теми практичних занять	Теми самостійних завдань	МКР
Змістовий модуль 1. Вступ. Загальні відомості про українську мову				
1 – 3	Вступ. Українська мова серед інших мов світу. Форми української національної мови.	Теорії походження української мови	Вступ. Українська мова серед інших мов світу.	
	Основні етапи розвитку сучасної української мови. Походження і розвиток мови			
4 - 7	Мова і суспільство. Мова і мислення. Природа мови.	Українська мова у сучасному житті. Основні тенденції розвитку української мови на сучасному етапі	Мова і суспільство. Мова і мислення.	
	Функції мови. Типи мовлення. Мова і мовлення в житті людини	Стилістичні функції мовних засобів		
8	МКР			
Змістовий модуль 2. Практична стилістика як мовознавча дисципліна				
10 - 12	Вступ. Практична стилістика як мовознавча дисципліна.	Стилістичний аспект дослідження української мови на сучасному етапі	Практична стилістика як мовознавча дисципліна.	
	Предмет і основні завдання курсу. Зв'язок з іншими філологічними дисциплінами.			
13 - 17	Стилістика. Основні поняття практичної стилістики. Мовна норма і стиль.	Стилістична норма і стилістична помилка.	Стилістика. Основні поняття практичної стилістики	
	Основні характеристики стилістичної норми, тенденції її розвитку.	Типи помилок у мовленні. Шляхи їх подолання.		
17	МКР			
Змістовий модуль 3. Стилістика і культура мовлення. Стилі мовлення				
20 - 30	Функціональні стилі мовлення. Загальна характеристика.	Характеристика функціональних стилів	Функціональні стилі мовлення: підстилі	
	Функціональні стилі мовлення: підстилі, форми, специфіка використання.	Стилістичний аналіз текстів		
	Поняття про експресивні та індивідуальні стилі			
31 - 34	Поняття про культуру мови	Основні комунікативні ознаки культури мовлення.	Поняття про культуру мовлення	
35	МКР			

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сучасна українська мова та практична стилістика»

Навчально-методична карта дисципліни

2 курс 3 - 4 семестр Разом – 90 годин, з них: лекцій – 26 годин, практичних занять – 12 годин, семінарських – 4 годин, підсумковий контроль – 6 годин, сам. роб. – 42 год.

Тижні	Теми лекційних занять	Теми практичних занять	Семінарські заняття	Теми самостійних завдань	МКР	
Змістовий модуль 5. Стилiстичне використання одиниць мови						
1 – 4	Стилiстичне використання лексичного складу української мови	Лексичні засоби стилістики		Багатозначність як стилістичний засіб.		
	Стилiстична диференціація української лексики					
5 - 7	Етимологія, походження слів	Використання етимології як стилістичний засіб				Стилiстичні можливості внутрішньої форми слова
8 - 11	Стилiстичні можливості фразеологізмів	Використання фразеологізмів у різних стилях мови				Джерела літературної фразеології
	Відтворення фразеологічних одиниць у перекладах					
12 - 16	Стилiстичні можливості морфологічних способів словотвору	Засоби словотвору та використання їх у різних стилях				Словотвірні засоби сучасної української мови
	Стилiстичні аспекти неморфологічних способів					
17					МКР	
Змістовий модуль 5. Морфологічні ресурси стилістики						
19 - 26	Стилiстична характеристика морфологічних засобів мови	Стилiстичні особливості іменних частин мови		Стилiстичні можливості числівників, займенників		
	Стилiстичні можливості граматичних категорій іменника					
27 - 31	Стилiстичні особливості дієслівних форм		Стилiстичні особливості дієслова	Стилiстичні особливості дієслівних форм		
	Стилiстичні можливості граматичних форм дієслів					
32					МКР	
33 - 39	Стилiстичні можливості службових частин мови	Особливості вживання службових частин мови	Лінгвістичний аналіз текстів	Стилiстичні можливості вигуків		
	Стилiстичний аналіз текстів					
40					МКР	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сучасна українська мова та практична стилістика»

Навчально-методична карта дисципліни

V семестр Разом – 90 годин, з них: лекцій – 28 годин, практичних занять – 14 годин, підсумковий контроль – 6 годин, самостійна робота – 12 годин, семестровий контроль – 30 годин

Тижні	Теми лекційних занять	Теми практичних занять	Теми самостійних завдань	МКР
Змістовий модуль 7. Синтаксичні засоби стилістики				
1 - 5	Стилістичні можливості простого речення	Стилістичні особливості побудови простих речень	Стилістичні можливості модальних різновидів речень	
	Стилістичні ресурси простого ускладненого речення	Особливості побудови складного речення в основних функціональних стилях	Стилістичні можливості речень з різними видами зв'язку	
	Стилістичні можливості складного речення			
5 - 6	Стилістичні особливості прямої і непрямой мови	Особливості побудови текстів із прямою і непрямую мовою		
	Стилістичне використання невластиве прямої мови			
7				МКР
Змістовий модуль 8. Стилістичний потенціал сучасної української мови				
8 - 9	Стилістичні фігури та їх види	Особливості побудови текстів різних функціональних стилів	Стилістичні фігури у текстах художнього стилю	
	Фігури стилістичного синтаксису			
	Стилістичні прийоми			
10 - 11	Фоностилістика	Стилістичні можливості фоностилістики	Експресивні властивості звуків мови	
	Явища поетичної фонетики			
12				МКР
Змістовий модуль 9. Сильові різновиди сучасної української мови				
13 - 14	Композиція тексту.	Особливості побудови текстів різних функціональних стилів	Стилістичний аналіз текстів	
	Складне синтаксичне ціле як складова одиниця тексту			
15 - 16	Стилістичний аналіз тексту та його види	Стилістичний аналіз художніх текстів	Стилістичні можливості текстів книжного стилю	
	Різновиди стилістичного аналізу художніх текстів			
17				МКР
21				Іспит

8. Рекомендована література

Основна:

1. Авраменко О. М. Стилістика української мови. Програма факультативного курсу / 10-11 кл. // О. М. Авраменко, В. Ф. Чукіна – К. : Грамота, 2008. – 256 с.
2. Дудик П. С. Стилістика української мови: Навч. посіб. / П. С. Дудик – К. : Академія, 2005. – 368 с.
3. Мацько Л. І. Стилістика української мови: Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. – 2-ге вид., випр. – К. : Вища шк., 2005. – 462 с.
4. Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін. – 7-ме вид., стер. – К. : Вища шк., 2009. – 430 с.
5. Стилістика української мови: навчально-методичний посібник / А. С. Попович, Л. М. Марчук; за ред. А. С. Попович. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. – 172 с.

Додаткова:

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови [Текст] : навчальний посібник / Н. Д. Бабич. - Львів : Світ, 2003. - 432 с.
2. Зарицький М. С. Стилістика української літературної мови / М. С. Зарицький. – К. : Парлам. вид-во., 2001.– 156 с.
3. Історія української мови: Хрестоматія / Упорядники С. Я. Єрмоленко, А. К. Мойсієнко. – К. : Либідь, 1996. – 288 с.
4. Капелюшний А. О. Практична стилістика української мови: Навчальний посібник / А. О. Капелюшний. – Вид. 2-ге, перероблене. – Львів: ПАІС, 2007. – 400 с.
5. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. посіб. [Текст] / І. М. Кочан. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008 – 423 с.
6. Кравець Л. В. Стилістика української мови: Практикум: Навч. посіб. / За ред. Л. І. Мацько. – К. : Вища шк., 2004. – 199 с.
7. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
8. Мацько Л. І. Риторика: Навч. посіб. / Л. І. Мацько – 2-е вид., стер. – К. : Вища шк., 2006. – 311 с.
9. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови: Підручник / О. Д. Пономарів. – 3-е вид., перероб. і доповн. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 248 с.
10. Семчук Д. Б. Вивчення практичної стилістики та культури мовлення : 10-11 класи / Д. Семчук; 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Шк. світ, 2009. – 176 с.
11. Сербенська О. А. Культура усного мовлення. Практикум: навчальний посібник. / О. А. Сербенська. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 216с.

Інтернет-ресурси:

1. Лінгвістичний портал MOVA: www.mova.info
2. Нова мова. Підручники та словники: www.novamova.com.ua
3. Український правопис: www.pravopys.net
4. Український правопис 2019 р.: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>